

ЯГОДИ ЗА ГОСПОЖИЦА ВИНИЯ

На вратата се позвъни.

- Влезте, драги, влезте – дочу се още от коридора гърленият глас на Доктора. – Както винаги, забележителна точност!

През отворената наполовина врата се промуши фигурата на млад мъж – около трийсетина годишен, висок на ръст. Разсъблякал вечерния полумрак, той се измъкна почти без движение от шлифера си, в който се криеше и една красива бутилка.

- Не бива така, съвсем ще ме разглезиш – разпери ръце Доктора.

- Разбира се, че бива. Освен това, днес си има повод. А кой знае, може би и даже двоен.

И докато разменяха обичайните за една ленива съботна вечер в ранната пролет реплики, двамата мъже свиха в края на коридора и влязоха в потъналия в мека светлина хол. Ако някой сега можеше да надникне през прозореца, би забелязал два твърде различни силуета: описаният вече по-скоро слаб и висок - на гостенина, и ниската и плътна, ала все още стегната фигура на домакина. Високият силует се прегъна почти на две, сядайки на дивана край ниска мраморна масичка; в същото време, ниската фигура се суетеше около дървения бюфет.

- Предупреждавам отсега, и през ум да не ти е минало да ми правиш номера. Искам честна игра и никакви отстъпки – лееше се гърленият бас на Доктора. – Денят си е като всички други.

- Хайде, хайде, не умееш да се преструваш – отвърна гостенинът. – Пък и не бъди толкоз суетен, не се познаваме от вчера.

- Така да бъде. – И продължи на ум: да, вярно... почти година, а се изтърколи бързо. Странно в колко ясни, отсечени картини може да се изреди една година: сякаш кадри, един след, друг се изнизват пред очите... Летен ден, ослепително слънце, разхлабени спирачки, удар... после болницата, където бе откарал младежа... шокът, когато го след две седмици се оказаха почти колеги... първата им споделена любов – шахът, и втората – конякът... традицията на съботните вечери, родила се уж от само себе си... живот, почти като на кино – чак до тази вечер. По-особената.

- За теб – вдигна чаша гостенинът.

- Е, сега имам още по-голямо основание да те наричам "младежо", отвърна домакинът.

- Не се възгордявай толкова, след два месеца пак ще те настигна.

- И така, до следващия ми рожден ден. е2-е4.

При тези думи, широка остап-бендеровска усмивка се разля по лицето на Доктора.

- О, ти си решил да си връщаш за царския гамбит? – повдигна вежди учудено младежът. – Старите рани трудно зарастват...

- Нищо подобно, драги мой – не му остана длъжен домакинът. – Забрави ли? Днес е моят ден... и аз командвам парада. Затова ще играем нещо различно. Нещо красиво и страшно – като любовта или като смъртта.

- Дочувам в думите ти тропот на кастанети и рев на бикоборци, приятелю. Какво пък, ти напълно го заслужаваш. – И без да се замисли, гостенинът премести своята пешка от е7 на е5. – Само че, не те ли е страх да се изправиш пред Дилемата на офицера? – продължи

той, докато конят на Доктора плавно измина разстоянието от g1 до f3 . - Всеки, дръзнал да поеме насам, твърде рано среща кръстопът. И теб те чака...

- Нищо подобно, млади човече. Алехин отдавна е показал верния път. Така че гледай право напред и се брани!

И ако отново вземем мястото на неканен гост, притаил се, да речем, зад плюшените завеси, то ще зърнем как в ъгъла на стаята, под светлината на шейсетватовото слънце две малки армии напрегнато се бяха изправили една срещу друга.

- Испанската партия не е просто игра, младежо – обясняваше разпалено Доктора – Испанската партия е много повече. Тя е като бурно море без пристан, като фламенко в гореща нощ или като блестящ в пустинята сарацински кинжал.

- Докторе, я ми кажи... - пресече младежът ефектното излияние на своя домакин, докато той си поемаше дъх – я ми кажи нещо: вместо да празнуваш шумно и весело най-хубавия си ден в годината, ти си седнал тук да играеш шах и да водиш куклени битки... защо така?

- Младежо, на твоє място бих се съсредоточил върху отбраната – отвърна събеседникът му, докато троснато поставяше офицера си на b5. И не се разбра съвсем дали точно тонът му бе натъртен, или фигурата така бе поставена: рязко и заплашително, както само белият офицер умее да се извиси.

- Ами да, - опита се да отбие атаката и да спечели време гостът, - вчера покрай мен прелетя един твърде многозначителен поглед... и падна не къде да е, а върху теб. Не ми казвай, че не си забелязал.

- Младежо, на подобни дръзки думи не бих си и помислил да отговаря другояче, освен с "Шах!", - поде домакинът, - но...

- Но не се познаваме от вчера – довърши младежът и гласовете на двамата се сляха в бурен смях. И май единствено на черния цар не му беше до смях; утешаваше го само тъжният поглед на белия офицер, поседнал кротко край дъската – както и подобава на всеки бял офицер, паднал в самото начало на Испанската партия.

- Впрочем, аз мога да се похваля с нещо – смени темата младежът, след като бисерните капки коняк разнесоха благотворната си топлина по двете тела.

- Когато ти се хвалиш с нещо, обикновено ми остава да питам само едно: - подхвърли Доктора - как се казва тя?

- О, нима съм си спечелил славата на такъв женкар?

- Че за какво са иначе приятелите? – светнаха дяволито очите на домакина.

- Подобни реплики се наказват – завърши с видимо удовлетворение гостенинът, сваляйки от дъската единия бял кон.

- И Алехин така се радвал през трийсет и втора – контрира Доктора – което за малко не му коствало световната титла.

- Не се надувай, приятелю – ти и миналата седмица същото разправяше за Капablanca, докато губеше царския гамбит. Но тя е странна и името ѝ даже е странно – изведнъж сниши глас гостенинът, сякаш да не ги чуе някой. А кой ли би могъл? Само една луна надничаше през прозореца с кръглото си лице – ала тя бездруго всичко си знае.

- Виния...

- Виния ли? – попита след няколко минути Доктора. Минути, в които белите вълни се разбиваха в черните скали на шахматната дъска – като бурно море без пристан...

- В един полски роман има такава героиня.

- Не, аз я попитах – каза младежът. – Виния било римско име...

- И какво... - направи нехарактерна за темпераментния си характер пауза домакинят – и какво толкова ѝ е особеното?

- Всъщност, едва ли мога да кажа със сигурност. Всеки човек е особен и неповторим и всъщност значение има само как ние гледаме на него.

- Младежо, ако питаш мен, на черния цар никак не му е до философските ти откровения.

И отново шахматната дъска потъна в тишина – загадъчно-напрегната почти толкова, колкото биха били думите на въображаем коментатор: “Когато мителшпилът преминава в ендшпил...”

- Та, какво, казваш, ще предприемеш нататък? – попита Доктора почти механично; сякаш не бе ясно коя игра го интересува повече – тази на малката дъска пред него, или тази, в която всички участваме.

- Не съм решил още. Утре ще се видим, иска ми се да я изненадам с нещо. Например, да ѝ подаря нещо – но се чудя още, какво. Ще ми се хем да е красиво, хем да е различно от всеки друг път... Тя го заслужава.

- Мислиш ли? – запита домакинят? - Впрочем, ако не го мислеше, нямаше да ми го казваш... - продължи той разсъжденията си почти механично. – Не е никак трудно, младежо, да направиш ефектен и печеливш ход. Независимо в коя игра – в тази, малката, или...

- Така ли? – отвърна на въпроса с въпрос гостенинят – Например, какъв?

- Например, такъв: - подхвана Доктора – Подари ѝ... ягоди. Ягоди за госпожица Виния. Защото бездруго...

Стоял самотен почти от началото на играта, белият офицер с разтуптяно сърце надигна глава, огледа се, усмихна се на себе си и с вид на победител закрачи уверено напред – с поглед, блестящ като сарацински кинжал в пустинята.

- Бездруго мат, приятелю.

И не знам дали само ми се стори, но в този момент дори и Луната се усмихна с крайчеца на устните си. Понеже тя вече знаеше...